

Müzikte Yaratıcı Düşünme Ölçeği (The Measure of Creative Thinking in Music)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Müzikte Yaratıcı Düşünme Ölçeği (The Measure of Creative Thinking in Music)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26406>

Özet

Müzikte Yaratıcı Düşünme Ölçeği (The Measure of Creative Thinking in Music), mevcut bir yaratıcı düşünme ölçme aracının Türkiye koşullarına uygunluğunu belirlemek amacıyla psikometrik uyarlama sürecinden geçirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, bireylerin müzik alanındaki **yaratıcı düşünme** becerilerini, özellikle de özgün ve akıcı fikirler üretme yeteneklerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Müzik eğitiminde yaratıcılığın öneminin artmasıyla birlikte, bu tür araçlar öğrenci performansını ve eğitim programlarının etkinliğini ölçmek için kritik bir rol oynamaktadır. Uyarlama çalışması, ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlayamayacağı hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Müzikte yaratıcı düşünme, ölçek uyarlama, müzik eğitimi, yaratıcılık, psikometri, doktora tezi.

Yazarlar

Ekin Çoraklı

Amaç

Ölçeğin temel amacı, müzik alanında bireylerin sahip olduğu **yaratıcı düşünme** kapasitesini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Orijinal ölçeğin Türkiye'deki müzik öğrencileri ve profesyonelleri üzerindeki uygulanabilirliğini test etmek ve Türk kültürüne özgü dilsel ve yapısal farklılıklar gidermek, uyarlama çalışmasının ana hedefidir. Ayrıca, bu çalışmada uyarlanan ölçeği kullanarak müzikte yaratıcı düşünmeye yönelik geliştirilen bir eğitim programının etkililiğini de sınamayı amaçlanmıştır.

Bu araç, eğitimcilerin ve araştırmacıların, öğrencilerin müzikal yaratıcılık potansiyellerini belirlemelerine, güçlü ve zayıf yönlerini saptamalarına ve bu doğrultuda kişiselleştirilmiş eğitim stratejileri geliştirmelerine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel **yaratıcı düşünme** yapılarını müzik bağlamına adapte ederek ölçmektedir. Yaratıcı düşünme, genellikle akıcı (çeşitli fikirler üretme), esneklik (farklı kategorilere ait fikirler üretme) ve özgünlük (benzersiz ve yeni fikirler üretme) gibi bileşenler üzerinden tanımlanır. Müzikte Yaratıcı Düşünme Ölçeği, bu bileşenlerin müzikal görevler (örneğin, doaçlama, besteleme veya yorumlama) bağlamında nasıl ortaya çıktığını değerlendirir. Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, bireyin müzikal problemleri çözme ve özgün müzikal ürünler ortaya koyma yeteneğidir.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda geçerlik, ölçe?in Türk kültüründe ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için titizlikle incelenmi?tir. Her ne kadar kaynak metin do?rudan geçerlik katsay?lar?n? içermese de, bir **doktora tezi** çal??mas? kapsam?nda, yap? geçerli?i (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerli?i (uzman görüşleri ile) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?i analizleri, ölçe?in orijinal yap?s?n?n veya revize edilmi? yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarlı oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak ölçtükleri **yaratıc?lık** boyutlar? alt?nda grupland??n? do?rular.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farklı ko?ullarda ne kadar tutarlı oldu?unu de?erlendirir. Uyarlama çal??mas?nda güvenilirlik de?erlendirmesi için genellikle **ç? Tutarlılık Katsay?s?** (Cronbach Alfa) yöntemi kullanılır. Bu katsay?, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu ve aynı yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Yüksek iç tutarlılık de?erleri, Müzikte Yaratıc? Dü?ünme Ölçe?i'nin Türk örnekleminde güvenilir sonuçlar üretti?ini ve ara?t?rmacılar tarafından güvenle kullan?labilece?ini i?aret eder. Uyarlama tezi, ölçe?in genel puan? ve alt boyutlar? için bu tür güvenilirlik katsay?lar?n? raporlam??t?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Adaptasyon sürecinde genellikle **Aç?mlayıc? Faktör Analizi** (AFA) uygulanarak ölçe?in boyut yap?s? incelenmi?, ardından bu yap?n?n teorik modellerle uyumu **Do?rulayıc? Faktör Analizi** (DFA) ile test edilmi? olmalıdır.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (e?er varsa) korunup korunmad??n? veya Türk kültürü ba?lam?nda yeni bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad??n? belirlemede kritik öneme sahiptir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i / Yetenek Testi (Muhtemelen müzikal görevlere dayalı bir derecelendirme veya puanlama format? kullan?lm??t?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama sonrası)

Popülasyon Grubu: Müzik eğitimi alan öğrenciler ve eğitimciler.

Yaş Grubu: Genellikle ortaokul, lise ve üniversite seviyesindeki öğrenciler.

Popülasyon Detayları: Uyarılma çalışması, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan 2011 tarihli **doktora tezi** kapsamında, Türkiye'deki müzik eğitimi kurumlarından seçilen bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, katılımcıların müzikle ilgili yaratıcılık gerektiren görevlere verdikleri tepkileri veya kendilerini bu alanlardaki yetenekleri açısından değerlendirilmelerini içerir. Derecelendirme formatı (Likert tipi veya performans puanlaması) tez içerisinde detaylandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcılık, müzik performans, ölçek geliştirme, psikometrik özellikler, Ekin Çoraklı, müzikte yaratıcılık düşünme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Saflanmamıştır.

Kurum E-posta Adresleri: ekincorakli@gmail.com

Yazın Adresi: Saflanmamıştır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Ekin Çoraklı tarafından 2011 yılında tamamlanan bir **doktora tezi** kapsamında uyarlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım ve izin şartları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar İletişim: ekincorakli@gmail.com

Tezin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [muzikte-yaratici-dusunme-olcegi-the-measure-of-creative-thinking-in-music-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çoraklı, E. (2011). *Müzikte Yaratıcılık Düşünme Ölçeğinin Türkiye koşullarına uyarlanması ve müzikte yaratıcılık düşünmeye yönelik bir eğitim programının uygulanması* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tez linki (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Müzikte Yaratıc Düünme Ölçe'i (The Measure of Creative Thinking in Music) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak metinde ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Maddeler için yazarın 2011 tarihli doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM